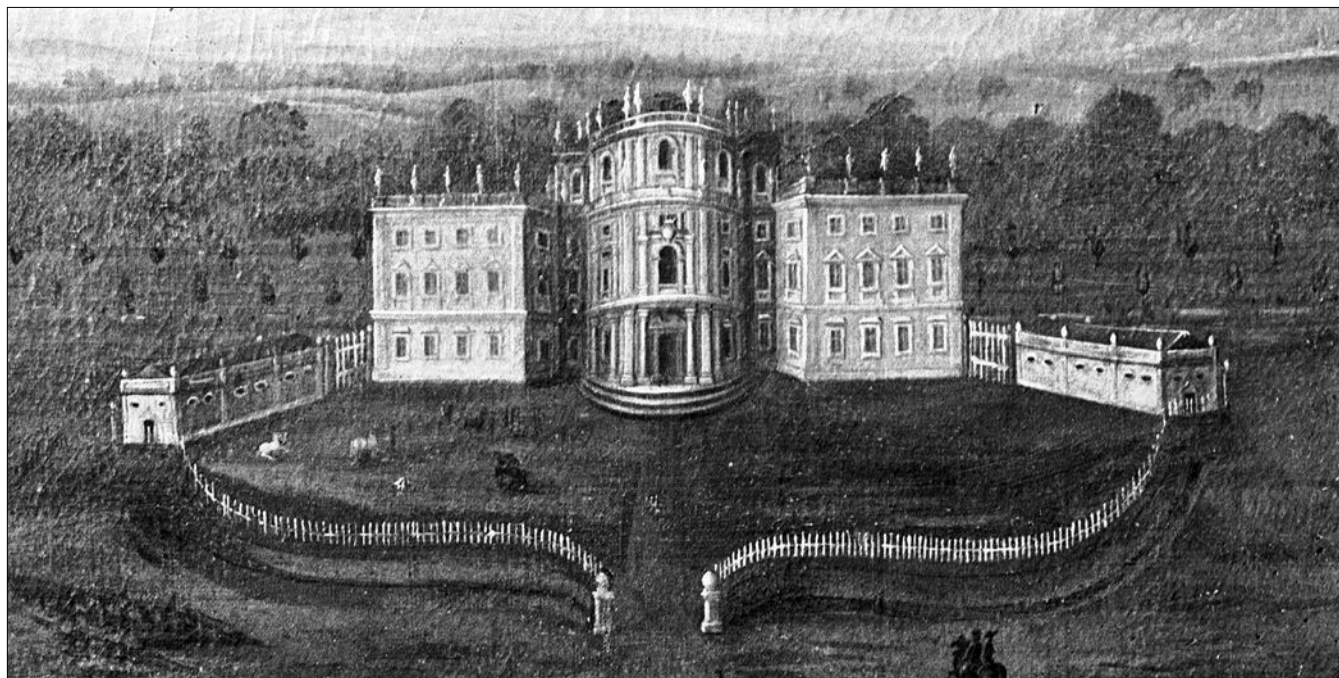

Obr. 1: Liblice (okres Mělník), zámek na počátku 18. století, detail z vyobrazení Liblic, kulturní mobiliář zámku, (reprofoto z archivu NPÚ ÚP).

NĚKOLIK POZNÁMEK K PODOBĚ ZÁMKU V LIBLICÍCH

JAN ŽIŽKA

V současné době již několik let pokračuje zásadní oprava a stavební úpravy zámku v Liblicích v okrese Mělník. Požadavky na standard vědeckého a školícího střediska AV ČR a špatný stav tesařských konstrukcí si vynutil některé postupy a kompromisy, které nelze považovat za ideální. Na druhou stranu architektonická podstata zámku a kvalitní interiéry nebyly dotčeny, naopak dojde k jejich rehabilitaci a restaurování výzdoby. Během prací se podařilo zachytit a dokumentovat některé krátkodobě odkryté detaily a zbytky konstrukcí. Během zásadní obnovy byl dokumentován krov a část stropů. V následujícím textu budou tato zjištění stručně charakterizována a pokusíme se o jejich interpretaci.

Zámek v Liblicích na Mělníku nemůže chybět v žádné publikaci o barokní architektuře v Čechách. Zámek nechal v sousedství tvrze s hospodářským dvorem postavit v letech 1699 až 1706 Arnošt Josef Pachta z Rájova. Architektonicky pozor-

hodnou stavbu navrhl J. B. Alliprandi.¹⁾ Připomeňme podobu zámku. Půdorys zámku je koncipován dvouose symetricky – osy směřují ke světovým stranám. Střed tvoří dva hloubkově orientované, soustředné ovály, z nich úplný vnitřní vymezuje trojici sálových prostorů nad sebou. K němu se po bocích přimykají potrojně prostory se střední chodbou. Jejich průnik s vnějším oválem vymezuje na severním a jižním průčelí portik, nad kterým je spojovací chodba, respektive terasa se sochařskou výzdobou. Chodba spojuje dvojici schodišťových prostorů, kterým na jihu odpovídá dvojice salonů. Příčně obdélné půdorysy bočních částí přesahují svojí hloubkou část střední. Střední třetinu jejich boků vykrajují půlkruhové niky. Proti nikám jsou haly osmibokého půdorysu, navazující na střední chodbu, ze kte-

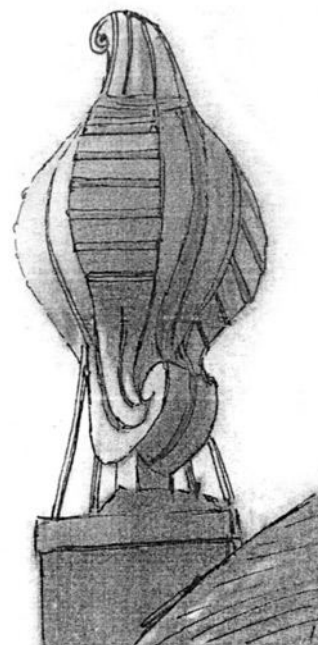
Obr. 2: Liblice, zámek (pohlednice ze 60. let 20. století).

rých je přístupná vždy dvojice místností. Základní hmota budovy je dvoupatrová, s výškově zdůrazněným prvním patrem a potlačeným patrem druhým. Ve středu nad valbové střechy vystupuje hmota horního sálu (lusthausu?) s přisazenými komunikačními prostory, které půdorysně odpovídají úsekům střední chodby.

Vzory pro půdorysné a hmotové řešení liblického zámku jsou hledány v kresbách J. B. Fischera z Erlachu a Domenica Martinelliho. Zejména velmi blízký je Fischerův Lustgarten Gebäu z publikace *Historische Architektur* z roku 1721.²⁾ Předpoklad, že Alliprandiho inspirovaly kresby těchto architektů, pokud je znal nebo přímo převzal jejich názory, však nemůže změnit skutečnost, že v Liblicích byly tyto představy skutečně realizovány.³⁾

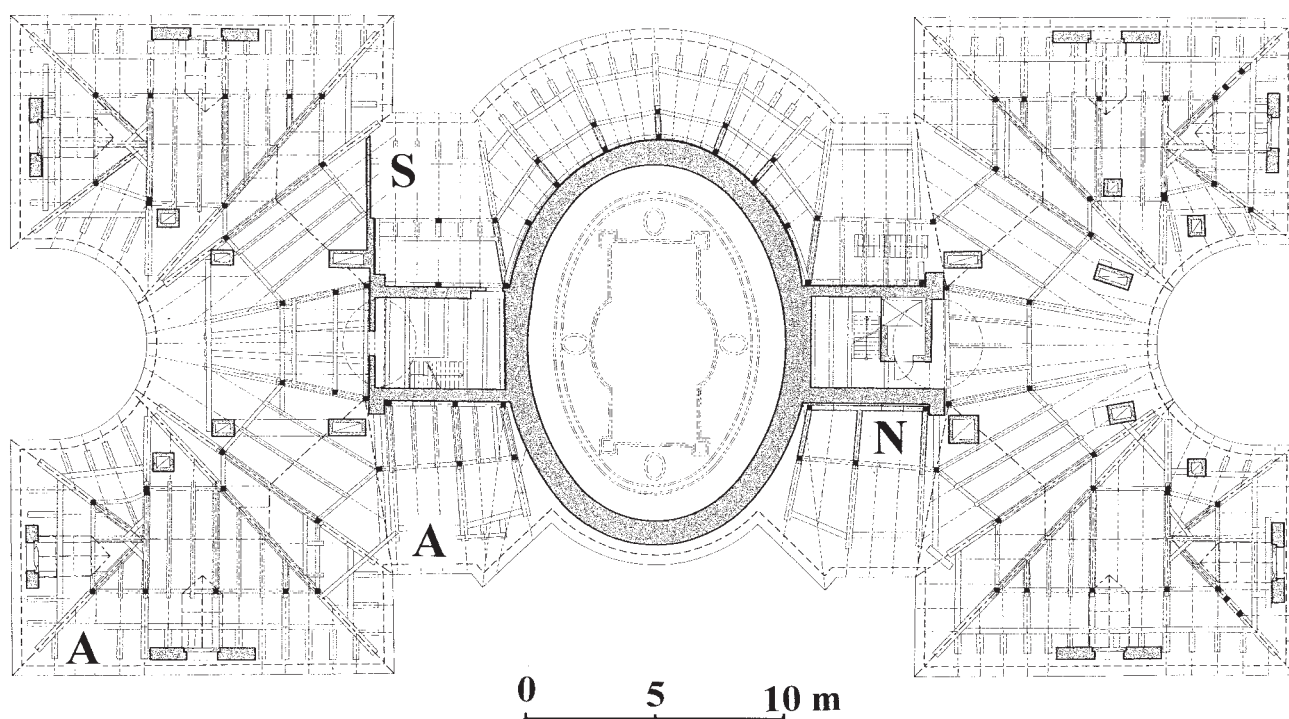
Jednoduchá geometrická analýza ukázala některé základní poměrové principy konstrukce půdorysu zámku. Půdorys je vepsán do obdélníka o poměru stran 2 : 1. Průměr kružnice opsané vnějšímu oválu, který současně vymezuje čelní šířku střední části zámku včetně obvodového zdiva, je vůči šířkám bočních částí v poměru zlatého řezu. Lze sledovat řadu dalších jasných konstrukčních postupů, kterými byly vymezeny např. úseky vnějších oválů, ustoupení střední části vůči bočním, průměr kružnice, která vymezuje výkroje v bočních čelech atd. Nezbyvá tedy než opět zdůraznit, že zde stojí jeden z nejvýznamnějších zámků z počátku vrcholného baroka v Čechách. Dochovaná vnější podoba zámku však neodpovídá podobě, kterou dostal při výstavbě na počátku 18. století. Pochopitelně se nezměnilo půdorysné uspořádání, ani skladba hmot se střední vysokou hmotou s trojicí oválných prostorů nad sebou. Výrazně se neprojevuje ani dodatečná vestavba do konkávního vybrání v západním čele, považovaná za úpravu ze druhé čtvrtiny 18. století. Zásadní změna však nastala v podobě zastřešení.

Malebná skladba a členitost střech zámku je dána pů-

Obr. 3: Liblice, zámek – skica makovice – vázy na hřebeni (kresba autor, 2005).

dorysem a hmotovou skladbou. Zjednodušeně ji lze charakterizovat takto: střecha nejvyšší střední části odpovídá oválnému půdorysu s hřebenem proloženým osou zámku. Výrazně se pohledově uplatňují zejména čelní půlkužlové části střechy. Ke střeše středního sálu se z boku připojují nižší, valbou ukončené střechy krátkých, stejně vysokých komunikačních křídel. Boční dvoupatrové části zámku jsou na každé straně zastřešeny dvojicí valbových střech, které vzájemně propojují úseky sedlových střech a pultové střechy, odpovídající vykrojeným bočním průčelím. Navazující pultové střechy kryjí i dvoupatrové čelní

Obr. 4: Liblice, půdorys krovu zámku, plán stávajícího stavu (Ateliér A.T.D. s.r.o., 2001). A – zjištěné pozůstatky atikové balustrády, S – zbytky barokního schodiště, N – poloha nápisu z roku 1765.

Obr. 5: Liblice, zámek, část krovové konstrukce nad jihozápadní částí zámku (všechny snímky autor, není-li uvedeno jinak).

úseky střední části zámku, přiléhající k sálu. V severním čele pak obíhá pultová střecha nad spojovací chodbou po jeho obvodu. Střešní plochy oživují další stavebně architektonické prvky. Středy střech bočních částí zdůrazňují zděné štítové vikýře s oválnými okny, plochy střech člení pravidelně rozvržená volská oka. Střechy mají relativně malý sklon – zhruba 37°. Donedávna je pokrývala prejzová krytina provedená na počátku padesátých let 20. století.⁴⁾ Původní krytinou byly tašky bobrovky, které pokrývaly střechy od počátku jejich existence. Kompozice střech vrcholila nejvýznamnějším detailem – velkou plechovou makovicí, připomínající „vázu“, osazenou ve středu hřebene střechy nad středním sálem. Váza byla odstraněna a zřejmě zcela zanikla v roce 1950.⁵⁾ Její podoba je patrná ze starších fotografií zámku. Makovice osmibokého půdorysu a oválného vertikálního průřezu byla nasazena na volutově stočené noze. Noze tvarově odpovídal v opačném směru vytočený vrchol makovice. Diagonální boky makovice členila horizontální žebra oblounového profilu, žebrována byla i noha a vrchol. Makovice, vysoká nejspíše až 250 cm, byla osazena na nakoso postaveném hranolovém podstavci. S ním ji spojoval malý úzký krček čtvercového průřezu a železné opěry, zajišťující stabilitu. Makovice tedy s určitou dávkou fantazie připomínala ptáka, otočeného směrem k severu, k příjezdu do zámku. Šlo jistě o zajímavé kovotepecké, případně – pokud byla makovice vyměňována při úpravách v 70. letech 19. století – kovotlačitelské dílo.

Krov oválné střední části je jednoduchý, hambalkový s pásy. Ostatní části mají rovněž hambalkové krovky, ale se stojatými stolicemi se šikmými vzpěrami. Krov je založen na vazných trámech, osazených nad úrovní stropů. Složitý tvar střechy vyžadoval odpovídající a promyšlené uspořádání krovové konstrukce. Hlavní vazné trámy jsou osazeny diagonálně směrem k nárožím a koutům budovy. Nejdelší dvojice vazných trámů běží od nároží a koutů při střední části zámku a sbíhá se vždy ve třetině kruhové výkroje na bocích. V rovině tečny ve vrcholu těchto výkrojů jsou vloženy první plné vazby bočních částí. Propojení krovů s vazbou na nároží a pronik se střechami vykrojených částí si vyžádaly řadu výměn vazných trámů i výměn

hambalkových. I když schéma konstrukce krovů nad západní a východní částí bylo stejné, západní část byla provedena jiným způsobem. Hambalky i úseky hambalkových výměn zde měly spodní hrany okosené. Okosení každé části končilo na hraně drábkovitou, červeně vybarvenou ploškou. Krov měl i některé další zajímavé detaily. Připomeňme úsek vaznice segmentového průběhu v jihozápadní části. Na bocích několika hambalků a hambalkových výměn se zde dochovaly zajímavé nákrasy, částečně vyryté do dřeva. Dvojice soustředných půlkružnic propojují diagonální rysky – paprsky. Jde nepochybně o nákrasy úhlů složitějších výměn a uspořádání konstrukce u půlkruhových vykrojení. Krov střechy nad východní polovinou zámku byl proveden řemeslně méně kvalitně, bez profilací hambalků. Byl zásad-

Obr. 6: Liblice, zámek, pohled na jižní stěnu komunikačního křídla po částečném rozebrání krovu. Dobře je viditelná úroveň nasazení stávající a starší střechy s lizénami a šambránou okna s parapetní římsou, opatřenými červeným nátěrem v mezilehlém pásu.

ním způsobem napaden a poškozen tesaříkem.

Mezi kmenovým mobiliářem zámku se dochoval obraz – olej na plátně zachycující podobu Liblic. Obraz, publikovaný již ve 40. letech 20. století, je rámcově datován do první poloviny 18. století.⁶⁾ Podoba i rozmístění budov odpovídá dochovanému stavu a potvrzují ji i dosavadní znalosti o jejich stavebních dějinách.⁷⁾ V centru obrazu je nový liblický zámek – střecha starého zámku vystupuje v pravé části za hospodářskými budovami. Podoba zámku, namalovaného v čelním pohledu od severu, v proporcích i rozvrhu fasád z podstatné části odpovídá dnešnímu zámku. Poměr šířky ku výšce je téměř totožný s poměrem skutečných rozměrů budovy. Zámek však „nemá“ střechy, nad římsou ukončuje fasády balustrádová atika zdobená sochami, nebo převýšenými vázami.⁸⁾ Jejich rozmístění odpovídá tektonickému rozvrhu fasád. Na průčelích nižších bočních částí je to tedy pětice váz. Na průčelí oválného středu pak dvojice váz odpovídají sdruženým pilastrům, které odělují trojici půlkruhově sklenutých oken. Nízké střechy za atikou nejsou na obraze zřetelné, zdá se však, že splývají s řadou stromů v pozadí. Střední část zámku zdůrazňuje tmavší barevný odstín. Velmi věrné je zobrazení portiku nebo erbu nad oknem prvního patra. Atiky a nízké zaatikové střechy mají i boční křídla, která délkou odpovídají délce přímé části dnešních křídel, vymezujících čestný dvůr.

Otázkou je datování tohoto vyobrazení. Jeho věrohodnost lze doložit i poznatky o podobě hospodářských budov.⁹⁾ Liblický kostel sv. Václava zde má dosud strmou sedlovou střechu, vysokou jehlancovou střechu má i západní věž. V roce 1713–15 je zmiňována stavba věže, kterou však můžeme pokládat pouze za přestavbu.¹⁰⁾ Dochovaná podoba věže je mladší, naopak malba zachycuje její starší podobu, související snad s přestavbou kostela v 16. století, ze které se dochoval krov nad lodí. Naše vyobrazení Liblic lze tedy s velkou pravděpodobností datovat před rok 1715, tedy do doby krátce po stavbě zámku.

Řada detailů obrazu ukazuje, že nejde pouze o ideální zobrazení předpokládané, nebo navržené podoby zámku, ale o jeho skutečně realizovanou podobu.¹¹⁾ Dílčí průzkum, který bylo možné provést, tento předpoklad plně potvrdil. Na jižní straně západní části do parku byly při obnově krovu odkryty zbytky odbourané atiky. Na vnější straně pozednice se v rytmu krátkat dnešního krovu dochovaly fragmenty, nebo otisky spodních částí sloupků atiky. Mají podobu čtvercových patek, rozměrů cca 15 × 15 cm. Sloupky byly vytesány z pískovce. V místě, kde se jižní úsek atiky připojoval k západní straně střední oválné části, byl patrný fragment otočeného profilu ukončující římsy atiky. Lze tedy předpokládat, že bezprostředně po zboření atiky byl posta-

Obr. 7: Liblice, zámek, detail otisku starší a stávající střechy na západním boku oválné hmoty horního sálu. Dobře je patrná starší úprava parapetu okna a nasazení balustrády, která souvisí až s vyšší úrovní střechy.

ven nový krov. Zbytky některých sloupků překryla krátkata. Stopy po dalších sloupcích pak nejspíše zanikly při začistění koruny římsy mezi krátkaty maltovou vrstvou.

Zámek ukončený atikami nemohl být zastřešen pouze střechou velmi malého sklonu, kterou by atika zcela překrývala. Dokládají to i trámové stropy s překlápeným záklopem, které se dochovaly v různém rozsahu nad druhým patrem v západní části zámku. Po obvodu vyšší části zámku se dochovaly otisky střechy, nasazené cca o 100 cm níže než střecha dnešní. V úseku mezi oběma střechami sbíhají lizény a šambrány oken v plné profilaci. Tektonické články i mezilehlé úseky plochy pokrývá červený nátěr. Původní střecha byla nasazena pod parapetními římsami půlkruhově sklenutých oken. Na bocích jižní části střední oválné hmoty do stávající střešní roviny pronikají balustrádové parapetní výplně. Pod střechou však nepokračují – jsou zde pouze zbytky červeně natřené omítkové plochy. Balustrádové parapetní výplně tedy vznikly až s dnešní střechou v době kdy zámek ukončovala nižší střecha s atikou, neexistovaly. Zvýšení střechy je viditelné i na některých kóminech. Pod úrovní dnešní střechy se na nich dochovaly pásy naznačující architráv, v proniku střešní roviny s kóminem v jihozápadní části byly viditelné stopy korunní římsy. Na obvodovém zdivu střední části jsou v různém rozsahu patrné stopy původní krovové konstrukce. Výrazné, místy dochované hluboké otisky sloupků a pásků ukazují, že při stavbě posledního podlaží střední části musela být obezdívána již stojící krovová konstrukce. Zdá se tedy, že krov nad západní a východní část zámku byl postaven ještě před vyžděním posledního patra části střední.

V podstřeší nad dnešním novorenesančním západním schodištěm, provedeným v 70. letech 19. století, se dochovaly stopy schodiště, kterým se vystupovalo do podstřeší, respektive na ochozy za atikami.¹²⁾ Na severní stěně byl patrný malý zbytek otisku čela klenby výstupního ramene. Nad severozápadním koutem dnešního schodišťového prostoru jsou dochovány zbytky čel křížové klenbičky mezipo-

Obr. 8: Liblice, zámek, detail vyjmutých hambalkových výměn. Na bocích vyryto úhlové schéma rozvrhu krovové konstrukce v oblasti západní vykrojené části.

Obr. 9: Liblice, zámek, pohled na část horního líce vysazení římsy s pozednicí po částečném rozkrytí krovu. Mezi pozednicí a římsovým prknem jsou zbytky dvou sloupků atikové balustrády.

Obr. 10: Liblice, zámek, barokní záklopový strop nad druhým patrem střední části.

desty. Na ně navazuje otisk stoupající klenby výstupního ramene, dochovaný na stěně, která oddělovala schodišťový prostor od západní části podstřeší. Omítka schodišťové stěny je opatřena červeným nátěrem. Schodiště tedy bylo na rozdíl od dnešního – novorenesančního – levotočivé. Jak ukazují výměny v krovové konstrukci, schodiště sloužilo ještě po zřízení dnešních střech. Na toto schodiště navazo-

vala, nebo měla navazovat schodiště, kterými byl přístupný horní sálový prostor. V přilehlých komunikačních křídlech, která se do prostoru podstřeší původně otvírala arkádovými oblouky, jsou dnes dochována jednoduchá dřevěná schodiště.

Jak již bylo zmíněno výše, nad západní částí se v různém rozsahu dochovaly zbytky barokních trámových stropů s překlápným záklopem. Nejlépe se, dokonce se zbytkem záklopových prken, dochoval strop v západním středním křídélku. Ve středu západní části byl v barokním trámovém stropu vyřezán velký osmiboký otvor, vymezený výměnami. Na jeho bocích byly patrné zbytky orákosovaného bednění s fragmenty omítky. Šlo o zbytky světlíku, zřízeného v 70. letech 19. století, který osvětloval střední halu této části, a to až na úroveň prvního patra. Stejně velký, dobře dochovaný otvor, pokrytý dílensky vyrobeným sádrovým novorenesančním štukem, byl pod ním vyřezán v typlovém stropě nad prvním patrem. Typlovou konstrukci mají všechny stropy tohoto podlaží.

V rámci přípravy obnovy fasády zámku byl v dostupných partiích proveden orientační sondážní průzkum omítek a nátěrů. Zejména průzkum v dodatečně překryté části západního vykrojeného čela – „salla tereně“ – ve spodní vrstvě odkryl monochromní červený nátěr. Nátěr měl stejný charakter jako nátěr částí fasád dochovaných v podstřeší. V poslední výrazné historické úpravě – v 70. letech 19. století – pokrýl fasády monochromní nátěr v odstínu zemitého okru.

Operativní průzkum prováděný při obnově krovu a statickém zajištění zámku v Liblicích tedy potvrdil, že po dostavbě na počátku 18. století jeho průčelí vrcholila balustrádovou atikou, za kterou byly nižší střechy. Potvrdila se tak věrohodnost obrazu – veduty Liblic, která byla namalována nedlouho po dokončení stavby. Fasády – plochy i články – byly v této fázi natřeny červeným nátěrem. Dnešní novorenesanční schodiště nahradilo schodiště barokní, které vedlo až do podstřeší a bylo točeno v opačném směru. Při změně zastřešení do dnešní podoby byla architektonicky upravena fasáda střední oválné hmoty s trojicí sálových prostorů nad sebou. Kdy došlo k této výrazné úpravě podoby zámku, nelze přesně říci. Lze však předpokládat, že jde o stejné období úpravy zámku, kdy byla na balkon osazena výzdoba z Platzerovy dílny a byla provedena malovaná výzdoba pod ním. Výzdoba je obvykle datována do doby po roce 1770.¹³⁾ V této souvislosti je zřejmě vhodné připomenout nápis o novém pokrytí zámku v roce 1765, dochovaný v podstřeší. Charakter nápisu spíše ukazuje, že šlo o pálenou krytinu, která těžko mohla pokrývat střechy malého sklonu. Zahájení prací změnou zastřešení v polovině 60. let již není v rozporu s dokončováním výzdoby po roce 1770.¹⁴⁾

POZNÁMKY

- 1) Zámek v Liblicích se zabývala řada autorů. Uvedme pouze některé práce, ve kterých je i veškerá starší literatura. J. Neumann, Český barok, Praha 1974, s. 29 a 143, poslední práce: H. Hanzlíková, Liblice – zámek – rekonstrukce, Stavebněhistorický průzkum, R projekt 2003, (stránky nečíslovány) – hodnocení zámku kap. 9.
- 2) J. Neumann, o. c. v pozn. 1, s. 143 n.
- 3) Kladně hodnotí realizaci zámku i SHP – H. Hanzlíková, o. c. v pozn. 1, kap. 9.
- 4) H. Hanzlíková, o. c. v pozn. 1.
- 5) K dispozici je řada publikovaných fotografií, počínaje: A. Podlaha, Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Mělnickém, Praha 1899, s. 83, nebo práce: Z. Wirth, Státní hrady a zámky,

Praha 1953, obr. B 34.

- 6) První obraz publikoval A. Kubiček, Dvě díla G. B. Alliprandiho, Umění XVII, Praha 1945–49, s. 49 n. Obrazem a jeho srovnáním s Fišerovým návrhem se zabývá na s. 54.
- 7) Ze srovnání s dochovaným stavem lze dobře identifikovat čelo dvora s branou, dosud existující hospodu na křížovatce, nebo ovčín, vlevo v popředí s typickými vraty ve štítu.
- 8) SHP pokládá výzdobu atiky spíše za sochy. I když to nelze vyloučit, je možné, že zde byly „pouze“ vázy. Viz H. Hanzlíková, o. c. v pozn. 1.
- 9) J. Žížka, O dvojici hospodářských budov renesančního původu, Památky středních Čech, 18/2, 2004, s. 28–31.
- 10) E. Poche a kol., Umělecké památky Čech, 2, Praha 1978, s. 248–49.
- 11) Viz. např. A. Kubiček, o. c. v pozn. 6. Autor sice předpokládá, že atika nevyhovovala našemu podnebí a ustoupila střeše. Současně však poznamenává, že je lhostejné, byl-li zámek dokončen tak, jak je na obraze znázorněn. SHP konstatuje, že není doloženo, zda byl v plné míře realizován záměr prezentovaný na malbě zámku (kap. 9), spíše to připouští u bočních křídel. Viz H. Hanzlíková, o. c. v pozn. 1.
- Současně je konstatováno, že při zpracování SHP nebyla k dispozici nálezková zpráva o průzkumu a dokumentaci při obnově krovu. Nicméně v SHP chybí i podrobný popis dobře patrných otisků střechy a staršího krovu, je uveden pouze výčet nápisů o opravách.
- 12) O datování novorenesančních úprav viz např. H. Hanzlíková, o. c. v pozn. 1.
- 13) E. Poche a kol., o. c. v pozn. 10, s. 249.

Obr. 11: Liblice, zámek, pohled na zbytky kleneb nad podestou a schodišťovými rameny výstupního schodiště do podstřeší, odstraněného v 70. letech 19. století.

- 14) Nápis, dochovaný na jižním boku východního křídla v podstřeší, je vyryt na obdélné omítkové kartuši s vykrojenými rohy, rámované rytou stuhou a červeně polychromované. Dozvídáme se zde, že zámek byl v roce 1765 znova pokrytý, jméno stavebníka Jana Josefa hraběte Pachty a jeho úředníků – sekretáře a direktora – a zejména jméno pokrývačského mistra Tadeáše Kradby z Brandýsa a jména dalších řemeslníků.
- SHP počítá spíše z rokem 1829 – v tomto roce uvádí stavební kniha rozsáhlou opravu zámecké střechy.

ETLICHE ANMERKUNGEN ZUR GESTALT DES SCHLOSSES IN LIBLICE

Das Schloss in Liblice ist ein bedeutender wohlbekannter Hochbarockbau. Es wurde nach dem Entwurf von J. B. Alliprandi in Jahren 1699–1706 erbaut. Im Schloss erhielt sich ein Bild von Liblice aus dem Anfang des 18. Jahrhunderts. Die Gestalt des dargestellten Schlosses unterscheidet sich da von der heutigen. Statt der Walmdächer krönen die Schlossfassade Balusterattiken. Die während der Dachstuhlerneuerungsarbeiten erfolgte Erforschung hat die Zweifel an Glaubwürdigkeit jener Abbildung überwunden. Unter den Sattelbalken erhielten sich Reste nach den Attikasäulen. Man dokumentierte auch ein Fragment vom Attikagesims. An Wänden des höheren Mittelteils und an den Schornsteinen erhielten sich Abdrücke nach dem niedrigeren Dach und jene nach dem älteren Dachwerk. Unterschiedlich waren auch die Fensterbrüstungen des ovalen Saals gestaltet gewesen. Die Balusterfelder wurden erst mit dem heutigen Dach errichtet. Das erfolgte am ehesten schon in den 60. Jahren des 18. Jahrhunderts. Der Dachfirst war mit einem getriebenen Metallwerk gekrönt gewesen – mit einer großen, in den 50. Jahren des 20. Jahrhunderts entfernten Vase. Der Dachstuhl mit profilierten Kehlbalcken in der westlichen Partie hatte sich von jenem einfacher bearbeiteten über dem Schlossostteil unterschieden.

Während der Forschungsarbeiten stellte man oberhalb der heutigen Neurenaissance-treppe Reste einer Barocktreppe zu den Terrassen und dem oberen Saal fest.

Die Schlossfassaden waren in der ersten Etappe eintönig rot getüncht gewesen, in der letzten historischen Farbbehandlung erhielten sie den Ockeranstrich.

ABBILDUNGEN

Abb. 1: Liblice, Schloss gegen Anfang des 18. Jahrhunderts, Detail einer Abbildung, Schlossmobiliar (Reprofoto Archiv NPÚ [Archiv des Nationalen Denkmalinstituts] Prag).

Abb. 2: Liblice, Schloss. Fotografie aus den 40. Jahren des 20. Jahrhunderts (Archiv NPÚ, Zentralstelle Prag).

Abb. 3: Liblice, Schloss. Skizze der Firstvase.

Abb. 4: Liblice, Schloss. Dachwerkgrundriss, Plan des bestehenden Zustandes; a – festgestellte Balusterattikaresten, s – Reste der Barocktreppe, n – Lage der Inschrift aus dem J. 1765 (Atelier A. T. D. GmbH., 2001).

Abb. 5: Liblice, Schloss. Teilansicht des Dachwerks über dem Südwestteil des Schlosses (alle Fotos des Autors, falls nicht anders angegeben).

Abb. 6: Liblice, Schloss. Kommunikationsflügel, Ansicht der Südseite nach der Teilabnahme der Dachkonstruktion. Deutlich ist die Höhe des Aufsetzens des heutigen und des älteren Daches mit den im Zwischenfeld rot getünchten Lisenen und einer Fensterumrahmung mit Fensterbank.

Abb. 7: Liblice, Schloss. Westseite des ovalen Saalkörpers, Abdruck des älteren und vorhandenen Daches, Detail. Deutlich ist die ältere Fensterbankgestaltung und Ansatz der erst mit dem höheren Dach zusammenhängenden Balustrade. Die Baluster mögen von der ursprünglichen Attika gestammt haben.

Abb. 8: Liblice, Schloss. Detail der herausgenommenen Kehlbalckenauswehlungen. An ihren Seiten geritztes Winkelschema der Dachkonstruktion der westlichen ausgekehrten Partie.

Abb. 9: Liblice, Schloss. Teilansicht der Oberfläche des ausgekragten Gesimses mit der Mauer Schwelle nach der Teilabnahme der Dachkonstruktion. Zwischen der Mauerlatte und dem Gesimsbrett deutliche Reste nach zwei Säulen der Balusterattika.

Abb. 10: Liblice, Schloss. Mittelteil, barocke Einschubdecke über dem zweiten Obergeschoss.

Abb. 11: Liblice, Schloss. Gewölbereste oberhalb des Absatzes und der Armen der in den 70. Jahren des 19. Jahrhunderts verschwundenen Treppe zum Dachraum.

(Übersetzung J. Noll)